

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

ΕΝΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ
ΤΗΣ ΡΗΤΟΡΙΚΗΣ ΜΙΣΟΥΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΜΕΣΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ιδιότητα του πολίτη εκφοβισμός εκπαίδευση στα ανθρώπινα δικαιώματα
εχθρικότητα ανεκτικότητα υπευθυνότητα αντιαθιγγανισμός αλληλεγγύη
ξενοφοβία δικαιοσύνη έγκλημα σεβασμός σεξισμός διαφορετικότητα ρατσισμός
ειρήνη εθνικισμός προκατάληψη συμμετοχή αντισημιτισμός ισότητα ομοφοβία
ασφάλεια αξιοπρέπεια ισλαμοφοβία ελευθερία διάκριση δημοκρατία μίσος

NO HATE
SPEECH
MOVEMENT

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

5.4 ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Ο όρος «φυλετική διάκριση» λογίζεται ως κάθε διάκριση, αποκλεισμός, περιορισμός ή προτίμηση με βάση τη φυλή, το χρώμα, την καταγωγή ή την εθνική ή εθνοτική προέλευση, που έχει σκοπό ή αποτέλεσμα να εξαλείψει ή περιορίσει την αναγνώριση, την απόλαυση ή την άσκηση, σε ισότιμη βάση, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτιστικό ή οποιονδήποτε άλλο τομέα της δημόσιας ζωής.

Άρθρο 1, Σύμβαση για την Κατάργηση κάθε μορφής Φυλετικών Διακρίσεων

ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΤΟΥ ΜΙΣΟΥΣ

Η ρητορική μίσους σχεδόν πάντα είναι απόρροια ρατσιστικών ιδεών ή συμπεριφοράς διάκρισης. Επιπλέον, σχεδόν πάντα εισάγει διακρίσεις από μόνη της.

Ο καλύτερος τρόπος να κατανοήσουμε τη διάκριση είναι ως το αντίθετο της ισότητας. Σύμφωνα με το δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι στα δικαιώματα. Όταν περιορίζονται τα δικαιώματα κάποιου, εξαιτίας απλά του τρόπου με τον οποίο τον βλέπουν οι άλλοι ή βλέπει ο ίδιος τον εαυτό του, τότε μιλάμε για διάκριση. Η κακομεταχείριση κάποιου είτε στο διαδίκτυο είτε εκτός αυτού, επειδή κάποιος τον βλέπει ως ξένο, ανάπηρο, ομοφυλόφιλο, γυναίκα - ή για οποιονδήποτε άλλο παρόμοιο λόγο - θεωρείται διάκριση.

Η διάκριση είναι συχνά ρατσιστική στη φύση της. Όταν η ρητορική μίσους στοχοποιεί κάποιον λόγω φυλής, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, τότε μιλάμε για ένα παράδειγμα τόσο διάκρισης όσο και ρατσισμού.

ΣΤΑΣΕΙΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ

Η ρητορική μίσους πρέπει να αντιμετωπίζεται, όχι μόνο όταν κάνει την εμφάνισή της, αλλά και στις ρίζες της, δηλαδή στο επίπεδο των στάσεων ζωής. Η ρητορική μίσους τροφοδοτείται από ρατσιστικές συμπεριφορές και αρνητικά στερεότυπα, τα οποία επίσης βοηθά να ενισχύονται. Εάν δεν υπάρχει αντίδραση, επιστρέφει δυνατότερη στην κοινωνία, ενισχύοντας στερεότυπα και καθιστώντας πιθανότερο το ενδεχόμενο μεγαλύτερης κακομεταχείρισης και, ενίοτε, σωματικής βίας. Έχει σημειωθεί ότι η ρητορική μίσους πάντα προηγείται από ή συνοδεύει μαζικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως είναι η γενοκτονία και η εθνοκάθαρση.

ΟΡΙΣΜΟΙ

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ

Τα στερεότυπα είναι κοινές πεποιθήσεις ή σκέψεις για συγκεκριμένες ομάδες και μπορούν να είναι θετικά ή αρνητικά (ή ουδέτερα). Παρότι μπορούν να είναι χρήσιμα, τα στερεότυπα γίνονται επιβλαβή όταν εφαρμόζονται ανελαστικά σε άτομα και χρησιμοποιούνται ως λόγος για διαφορετική μεταχείριση ή συμπεριφορά. Τα στερεότυπα είναι γενικεύσεις και δεν μπορούν να ισχύουν πάντα και σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση! Κάποια ενδεικτικά στερεότυπα είναι «οι άντρες είναι πιο δυνατοί από τις γυναίκες», «οι ποδοσφαιριστές τρέχουν πιο γρήγορα από τους άλλους ανθρώπους» και «όλοι οι κύκνοι είναι λευκοί».

ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗ

Η προκατάληψη αποτελεί συγκεκριμένη κατηγορία του στερεότυπου, καθώς περιλαμβάνει εκτίμηση ή κρίση. Πολλά στερεότυπα που μοιάζουν να είναι ουδέτερα, στην πραγματικότητα ενέχουν μια λανθάνουσα κρίση. Για παράδειγμα, το «οι γυναίκες δεν είναι καλές στα ηλεκτρονικά παιχνίδια», μοιάζει με δήλωση, αλλά στην πραγματικότητα κρίνει τις τεχνολογικές δεξιότητες των γυναικών.

Ακόμα και όταν τα στερεότυπα ή η προκατάληψη δείχνουν θετικά, σχεδόν πάντα έχουν μια αρνητική πτυχή. Η δήλωση «οι Αυστραλοί είναι οι πιο γενναιόδωροι άνθρωποι στον κόσμο» είναι μεν θετική για τους Αυστραλούς, αλλά περιέχει την κρίση ότι οι άνθρωποι σε άλλες χώρες είναι λιγότερο γενναιόδωροι! Η δήλωση «οι Αφρικανοί είναι καλοί στα αθλήματα» μπορεί να ερμηνευτεί ως «οι Αφρικανοί είναι καλοί στα αθλήματα μόνο». Ο εθνικισμός και ο πατριωτισμός μοιάζουν να είναι εκ φύσεως θετικοί, αλλά είναι πολύ εύκολο να μετατραπούν σε ρατσισμό.

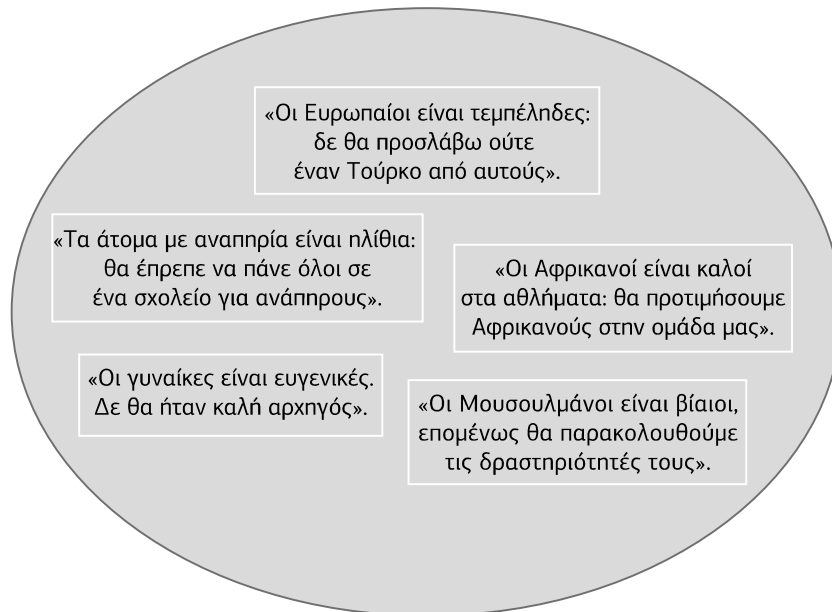
Προκατάληψη και στερεότυπα

Ρατσιστικά στερεότυπα (ρατσισμός)

Διάκριση

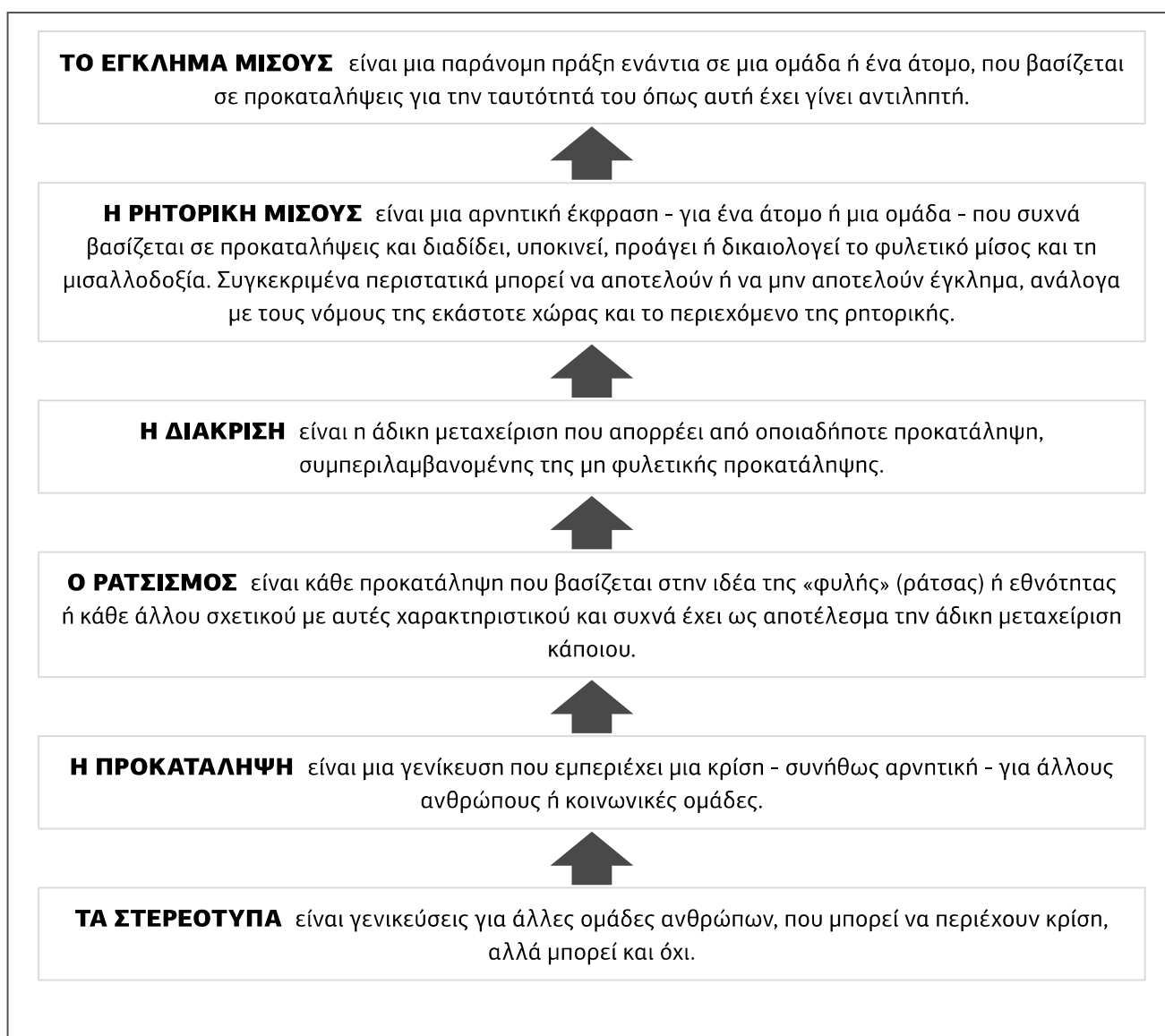
ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ

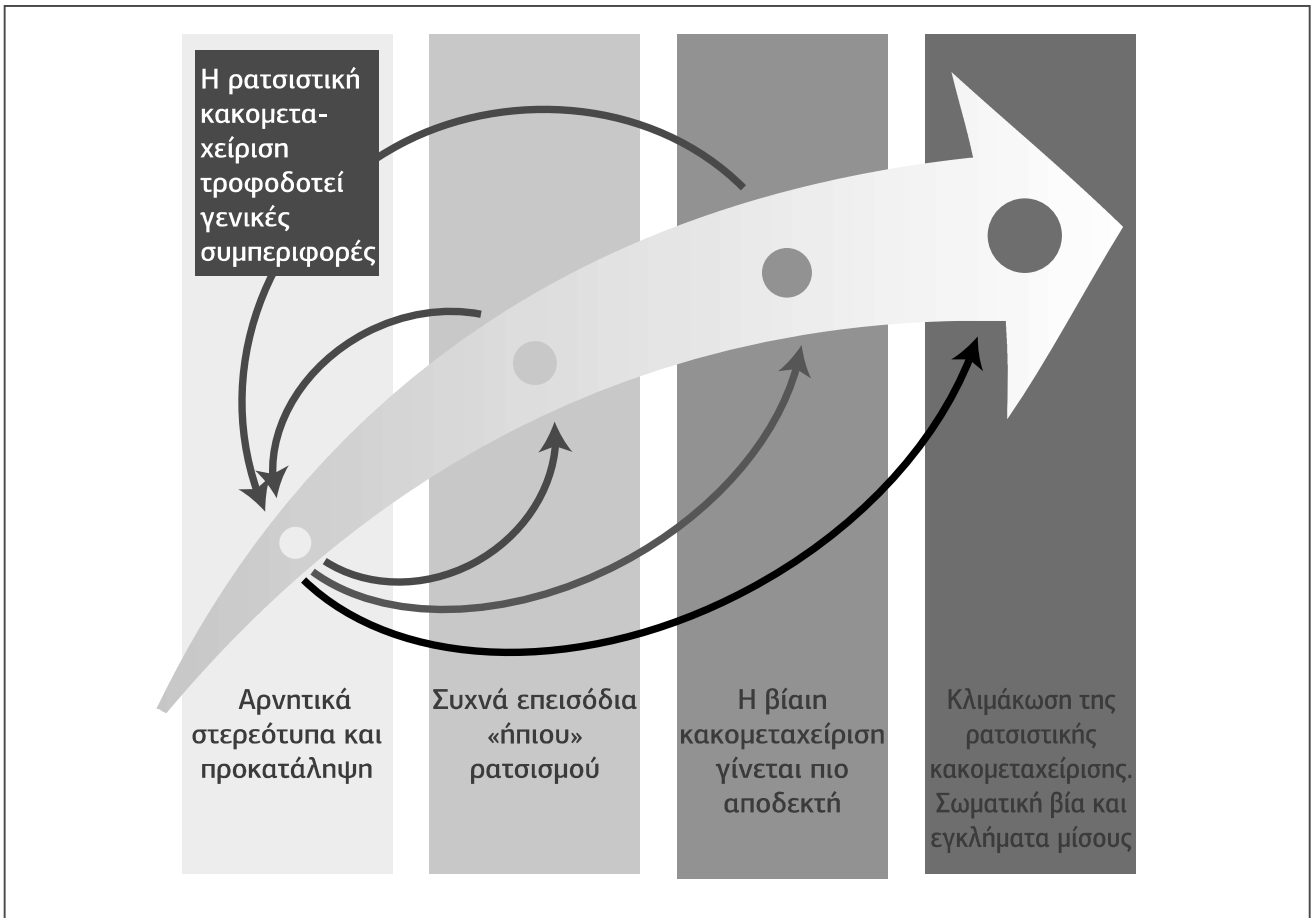
Όταν ένα στερεότυπο ή μια προκατάληψη βασίζεται στο χρώμα του δέρματος κάποιου ή στην εθνική ή εθνοτική του προέλευση, τότε πιθανά θα είναι ρατσιστικό, ανεξαρτήτως εάν είναι θετικό ή αρνητικό. Ο ρατσισμός είναι μια ιδεολογία που ενστερνίζεται συμπεριφορές διάκρισης ή κακομεταχείρισης σε βάρος ανθρώπων, λόγω της υποτιθέμενης «κατωτερότητάς» τους. Είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι πλέον η «φυλή» (η «ράτσα» του ρατσισμού) θεωρείται κοινωνική κατηγορία και όχι βιολογική. Δεν έχουν βρεθεί φυσικά ή γενοτυπικά χαρακτηριστικά που να είναι κοινά σε μία «φυλή», αλλά να μη συναντώνται σε καμία άλλη.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Όταν οι αρνητικές αντιλήψεις και στάσεις απέναντι σε μια συγκεκριμένη ομάδα έχουν σαν αποτέλεσμα η ομάδα αυτή να μην μπορεί ή να μπορεί λιγότερο να απολαμβάνει τα ανθρώπινα δικαιώματά της, αυτό συνιστά διάκριση. Η διάκριση από μόνη της αποτελεί παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μπορεί να είναι απόρροια είτε ρατσιστικών αντιλήψεων, είτε άλλων προκαταλήψεων, που δεν είναι ρατσιστικές εκ φύσεως, αλλά παραμένουν εξίσου αρνητικές ως προς τις συνέπειες που έχουν για τα άμεσα θύματα και για την κοινωνία εν γένει.

ΠΩΣ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Η αναγνώριση ότι η αξιοπρέπεια είναι σύμφυτη και τα δικαιώματα ίσα και αναπαλλοτρίωτα για όλα τα μέλη της ανθρώπινης οικογένειας αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο.

Προοίμιο της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και όλες τις ελευθερίες που προκηρύσσει [η ΟΔΑΔ], χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τις θρησκείες, τις πολιτικές ή οποιοσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, την περιουσία, τη γέννηση ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση...

Άρθρο 2, Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Η διάκριση συνιστά παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και απαγορεύεται από όλα σχεδόν τα μείζονα όργανα υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως και ο ρατσισμός. Κάποιοι εθνικοί ή διεθνείς νόμοι ενδεχομένως να προστατεύουν συγκεκριμένες ομάδες από τη διάκριση.

- Το Άρθρο 14 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) απαγορεύει τη διάκριση στα πλαίσια κάθε άλλου δικαιώματος - και όλα τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης δεσμεύονται από αυτό.
- Επιπλέον, πολλά κράτη μέλη έχουν υπογράψει μια σαφώς πιο εκτενή απαγόρευση της διάκρισης που εμπεριέχεται σε ένα (προαιρετικό) Πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ (Πρωτόκολλο 12). Αυτό απαγορεύει τη διάκριση σε συνάρτηση με όλους τους νόμους, όχι μόνο εκείνους που αφορούν τα δικαιώματα που περιλαμβάνει η Σύμβαση.
- Υπάρχουν και άλλες συνθήκες περί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΟΗΕ, που αφορούν τη διάκριση εναντίον συγκεκριμένων ομάδων λόγω της ευπάθειάς τους, π.χ. των γυναικών, των παιδιών, των ατόμων με αναπηρία και των εκπροσώπων διαφόρων εθνικών ή εθνοτικών ομάδων.
- Πολλές χώρες διαθέτουν επίσης συγκεκριμένους εθνικούς νόμους για την προστασία ορισμένων ομάδων - ή κάθε ομάδας - από τη διάκριση.

Ποιοι είναι οι νόμοι κατά της διάκρισης στη χώρα σας;
Η χώρα σας έχει υπογράψει το Πρωτόκολλο 12 της ΕΣΔΑ;